

การจัดสอนงานเลือก กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ทามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในพื้นที่การศึกษารายวันและกะวันออก

นายธีรชัย เอี่ยมสะอาด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN . 974-576-312-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015325

T1349901X

AN ORGANIZATION OF WORK-ORIENTED EXPERIENCES AREA,
ELECTIVE SUBJECTS, ACCORDING TO THE ELEMENTARY
SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521 IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION IN THE EASTERN SEABOARD AREA

Mr. PICHAI EARMSA-ARD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School.

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-312-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดสอนงานเลือก กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

โดย

นาย ทิรัช เอี่ยมสะอาด

ภาควิชา

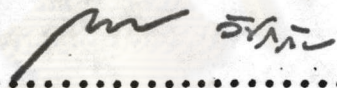
บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

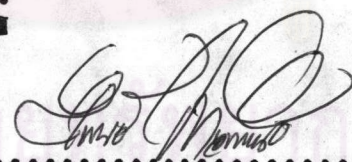
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เพรยอก

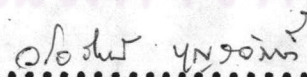

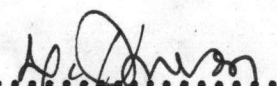
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ฉัตร วัชรภักดิ์)

คณะกรรมการสชววิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไททานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วโรจน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เพรยอก)

พิชัย เอี่ยมสะอาด : การจัดสอนงานเลือก กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก (AN ORGANIZATION OF WORK-ORIENTED
EXPERIENCES AREA, ELECTIVE SUBJECTS, ACCORDING TO THE ELEMENTARY
SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICION
OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN THE EASTERN SEABOARD
AREA) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุญมี เณรยอด, 340 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดสอนงานเลือก กลุ่มการทำงานและ
พื้นฐานอาชีพตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัด ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม 603 ฉบับ ไปยังผู้บริหาร
และครูผู้สอนงานเลือกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชลบุรี ระยอง และ
ฉะเชิงเทรา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า การจัดสอนงานเลือกเกี่ยวกับด้านการเตรียมการ โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนด
แนวทางการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน แขนงงานเลือกที่
จัดสอน ได้แก่ แขนงงานบ้าน แขนงงานเกษตร และแขนงงานประดิษฐ์ ส่งเสริมให้มีการฝึกปฏิบัติภายใน
โรงเรียน เพราะสะดวกแก่การควบคุม การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่ได้แก่ การเชิญ
วิทยากรพิเศษ เกณฑ์ในการจัดสอนงานเลือกส่วนใหญ่พิจารณาความพร้อมของโรงเรียน ส่วนปัญหาด้านการ
เตรียมการ ได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาชีพที่มีในท้องถิ่น ความพร้อมของโรงเรียนในการจัด
สอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสถานฝึกงานมากเกินไป บุคลากร
ภายในโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดบริการแนะแนว

เกี่ยวกับด้านการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนจากผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีการเตรียม
ทุกครั้ง อุปกรณ์การสอนที่จัดทำขึ้นเองส่วนใหญ่จัดทำโดยครูและนักเรียน มีการทดสอบความรู้พื้นฐานของ
นักเรียนก่อนทำการสอน มอบหมายงานเป็นกลุ่ม การจัดบริการแนะแนวมุ่งเน้นการประกอบอาชีพ และการ
ปรับปรุงการเรียน ส่วนปัญหาด้านการดำเนินการ ได้แก่ การขาดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการเรียน
การสอน ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ความรู้พื้นฐานของนักเรียน
แตกต่างกัน สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ สภาพแวดล้อมของสถานที่ฝึกปฏิบัติไม่เหมาะสม

เกี่ยวกับด้านการติดตามผล โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการติดตามและประเมินผลการจัด
สอนงานเลือกโดยวิธีสังเกตจากการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบ โดยผู้บริหาร และครูผู้สอน ผลจากการ
ติดตามและประเมินผลการจัดสอนงานเลือกไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นข้อมูลการจัดสอนงานเลือก ส่วนปัญหาด้าน
การติดตามผล ได้แก่ ขาดเครื่องมือ ขาดการกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลให้ชัดเจน และขาด
การกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรง

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

PICHAI LAKISA-ARD : AN ORGANIZATION OF WORK-ORIENTED EXPERIENCES AREA, ELECTIVE SUBJECTS, ACCORDING TO THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN THE EASTERN SEABOARD AREA. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. BOONMEE NENYOD Ed.D, 340 pp.

The purposes of this research were to study the situation and problems in organizing the work-oriented area, elective subjects, according to the Elementary School Curriculum B.E. 2521 in elementary schools under the jurisdiction of the office of provincial primary education in the eastern seaboard area. Six hundred and three copies of questionnaire were distributed to administrators and elective subjects teachers in elementary schools under the jurisdiction of provincial primary education in Chonburi, Rayong and Chachoengsao. Data were analyzed by using percentage.

Research findings indicated at the preparation stage of work-oriented organization most schools set the operation guideline based on students' interest and competencies, and elective subjects offered were house works, agricultural works and invention experiences. Student practice was encouraged to be organized within school campuses due to conveniencing. Community resource which mostly used was a special lecturer and schools' readiness was a criteria for organizing work-oriented area. There were problems of lacking qualified personnel in community, schools' readiness were inappropriated to community needs, the distance between schools location and practicing unit, and lacking qualified guidance teacher.

With regards to the operation stage it was found that most school administrators encouraged to offer elective subjects, also teachers were well prepared regarding their instructional activities. Instructional materials were prepared by teachers themselves together with students, a pre-test was conducted prior to class instruction, and students were assigned group work. School guidance services were emphasized on both career application and study improvement. However, some problems were indicated as follow; insufficient amount of budget for supporting instructional activities, lacking qualified teacher to develop curriculum documents, student's readiness, instructional aids were limited amount, and practicing climate were unsatisfied

Concerning the follow-up stage the finding revealed that the follow-up had been practiced in most schools through an observation of personnel assigned which were administrators and teachers. A following-up results were used as data for elective subjects offering. However, lack of follow-up criteria and tool, the unstated guideline, and there was no personnel assigned were reported to be problems.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนากิจกรรม
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *A. D. M. S.*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปทันท่วงที เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เพชรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย พร้อมทั้งได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ และ อาจารย์ สวัสดิ์จงกล ได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไข ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านที่กล่าวมานี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้บริหาร ครูผู้สอนงานเลือกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชลบุรี ระเบียบของ ฉะเชิงเทรา และผู้เกี่ยวข้องที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ และท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ห่วงใยและให้ความช่วยเหลือค่าน้ำค่าจ้างเงิน คุณถาวร เอี่ยมสอาด เด็กชายพงศกร เอี่ยมสอาด และเด็กหญิงชนันพร เอี่ยมสอาด ที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง

พิชัย เอี่ยมสอาด

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	12
วิธีดำเนินการวิจัย	12
การเสนอผลการวิจัย	17
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
นโยบายการศึกษา กำนาคณาธิการศึกษาและ	
กานการศึกษา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจระดับประถมศึกษา	20
หลักการ จุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา	
พระราชกฤษฎีกา 2521	23
ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพ ...	27
จุดประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษา	
พระราชกฤษฎีกา 2521 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	
วิชางานเลือก	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	การวางแผนและเกณฑ์การจัดสอนงานเลือก	38
	การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	40
	การประเมินผลการจัดสอนงานเลือก	43
	ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร	46
	กิจกรรมการเรียนการสอน	48
	สื่อการเรียนการสอน	52
	การวัดผลและประเมินผล	58
	สถานที่สอนและฝึกงาน	62
	การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา	64
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
3	วิธีดำเนินการวิจัย	92
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	95
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	95
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	95
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	97
	การวิเคราะห์ข้อมูล	99
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	100
	ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	100
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	101

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

ตอนที่ 2	การจักสอนงานเลือก กลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในคานการเตรียมการ จักสอน การค้ำเนินการจักสอน และการติดตาม ผลการจักสอนงานเลือก	127
ตอนที่ 3	ปัญหาการจักสอนงานเลือก กลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในคานการเตรียมการ จักสอน การค้ำเนินการจักสอน และการติดตาม ผลการจักสอนงานเลือก	213
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	247
	สรุปผลการวิจัย	247
	อภิปรายและขอเสนอแนะ	258
	ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	270
	บรรณานุกรม	271
	ภาคผนวก	282
	ประวัติผู้วิจัย	340

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นประชากรและเป็น กลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดและแต่ละขนาดโรงเรียน	14
2	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาด โรงเรียน แยกเป็นรายอำเภอในแต่ละจังหวัด	93
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน	98
4	สถานภาพของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียน	102
5	การเข้าร่วมการอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ/หรือหลักสูตรกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ ของผู้บริหาร จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	106
6	สถานภาพของครูผู้สอนงานเลือก จำแนกตามขนาด โรงเรียน	111
7	การเข้าร่วมการอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ/หรือหลักสูตร กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ของครูผู้สอนงานเลือก จำแนกตามขนาดโรงเรียน	120
8	แสดงแขนงงานเลือกที่ครูผู้สอนงานเลือกสอน ใน ปีการศึกษา 2531 แขนงงานบ้าน แขนงงานเกษตร แขนงงานช่าง แขนงงานประดิษฐ์ และแขนงงาน อาชีพอื่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 การเตรียมการจัดสอนงานเลือก ในคํานแนวทางการ คํานางาน จํานกตามขนาดโรงเรียน	128
10 การเตรียมการจัดสอนงานเลือก ในคํานเกณฑ์ จํานกตามขนาดโรงเรียน	138
11 การเตรียมการจัดสอนงานเลือก ในคํานการวางแผน จํานกตามขนาดโรงเรียน	143
12 การเตรียมการจัดสอนงานเลือก ในคํานการจัดเตรียม ความพร้อมคํานต่าง ๆ จํานกตามขนาดโรงเรียน	146
13 การเตรียมการจัดสอนงานเลือก ในคํานการจัดบริการ แนะแนว จํานกตามขนาดโรงเรียน	153
14 การคํานางานการจัดสอนงานเลือก ในคํานการไ้รับ การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน จํานกตาม ขนาดโรงเรียน	157
15 การคํานางานการจัดสอนงานเลือก ในคํานการใ้ เอกสารประกอบหลักสูตร จํานกตามขนาด โรงเรียน	160
16 การคํานางานการจัดสอนงานเลือก ในคํานการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน จํานกตามขนาดโรงเรียน	167
17 การคํานางานการจัดสอนงานเลือก ในคํานการใ้สื่อการ- เรียนการสอน จํานกตามขนาดโรงเรียน	173
18 การคํานางานการจัดสอนงานเลือก ในคํานการ วัดผลประเมินผล จํานกตามขนาดโรงเรียน	179

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

19	การดำเนินการจัดสอนงานเลือก ในค่านการให้สถานที่ สอนและฝึกงาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	186
20	การดำเนินการจัดสอนงานเลือก ในค่านการจัด แนะแนวอาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	194
21	การติดตามผลการจัดสอนงานเลือก ในค่านการติดตาม และประเมินผลการจัดสอน จำแนกตามขนาด โรงเรียน	201
22	การติดตามผลการจัดสอนงานเลือก ค่านการติดตามและ ประเมินผลการจัดสอน และค่านการประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	210
23	ปัญหาการจัดสอนงานเลือก ในค่านการเตรียมการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	214
24	ปัญหาการจัดสอนงานเลือก ในค่านการดำเนินการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	223
25	ปัญหาการจัดสอนงานเลือก ในค่านการติดตามผล จำแนกตามขนาดโรงเรียน	236
26	ปัญหาการจัดสอนงานเลือก ในค่านการติดตามผล จำแนกตามขนาดโรงเรียน	243